

Sayı / Issue: 45

Yıl / Year: 2021

ISSN 1301-3289

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
İSLAM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

◆ **ISAM.**

TURKIYE DIYANET FOUNDATION
CENTRE FOR ISLAMIC STUDIES

مركز البحوث الإسلامية
وقف الديانة التركي

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF ISLAMIC STUDIES

Sayı / Issue 45 • Yıl / Year 2021

Sahibi / Owner TDV İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) adına
Prof. Dr. Raşit Küçük

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü /
Managing Editor Erdal Cesar

Yayın Kurulu /
Editorial Board Prof. Dr. Raşit Küçük, Prof. Dr. İsmail E. Erünsal, Prof. Dr. M. Âkif Aydın,
Prof. Dr. Rahim Acar, Prof. Dr. Casim Avcı, Prof. Dr. Feridun Emecen,
Prof. Dr. Tahsin Görgün, Prof. Dr. Şükrü Özen,
Prof. Dr. Mustafa Sinanoğlu, Prof. Dr. Cengiz Tomar,
Prof. Dr. Ömer Türker, Prof. Dr. Salime Leyla Gürkan,
Prof. Dr. Halit Özkan, Doç. Dr. Tuncay Başoğlu,
Doç. Dr. M. Suat Mertoğlu, Doç. Dr. Mustafa Macit Karagözoğlu,
Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Zahid Atçıl
Dr. Ali Hakan Çavuşoğlu, Dr. Mustafa Demiray

Yayın Danışma Kurulu /
Advisory Board Prof. Dr. İbrahim Kâfi Dönmez (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Hayreddin Karaman (TDV İSAM)
Prof. Dr. Oliver Leaman (University of Kentucky)
Prof. Dr. Mustafa Kara (Uludağ Üniversitesi Emekli Öğr. Üyesi)
Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Akyıldız (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Köse (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Talip Küçükcan (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Recep Şentürk (İbn Haldun Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Sait Özervarlı (Yıldız Teknik Üniversitesi)

Editör / Editor Doç. Dr. Mustafa Macit Karagözoğlu (Marmara Üniversitesi)
Kitâbiyat Editörü / Review Editor Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Zahid Atçıl (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Yayın Sekreteri / Assistant Editor Adem Sari

Tashih / Proofreading İsa Kayaalp, Abdülkadir Şenel, Muhammed Şahin,
Michael Kaplan

Tasarım / Graphic Design Ender Boztürk, Ali Haydar Ulusoy, Hasan Hüseyin Can
Baskı / Printed by TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi
Ostim OSB Mah. 1256 Cadde No. 11
Yenimahalle / Ankara
Tel. 0312. 354 91 31 Faks. 0312. 354 91 32
Sertifika No. 48058

İslam Araştırmaları Dergisi yılda iki sayı (Ocak ve Temmuz) yayımlanan
uluslararası, hakemli, akademik bir dergidir.
Dergide yer alan yazıların ilmi ve fikri sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu dergi ULAKBİM Ulusal Veri Tabanları, Modern Language Association Database,
ATLA Religion Database, *Index Islamicus* ve ERIH Plus tarafından taranmaktadır.

İcadiye Bağlarbaşı caddesi 40, Bağlarbaşı 34662
Üsküdar-İstanbul
Tel. (0216) 474 08 50 Fax. (0216) 474 08 74
isad.isam.org.tr

© İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM), 2021
ISSN 1301-3289

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF ISLAMIC STUDIES

Sayı/Issue 45 • Yıl/Year 2021

Makaleler / Articles

Tefsirin Erken Döneminde Tevil: Mücâhid b. Cebr'in Akli Yorumları
/ *Ta'wîl* in the Early Period of *Tafsîr*: Mujâhid b. Jabr's Rational Qur'an Exegesis 1

MESUT KAYA

Ehl-i Hadis Ders Halkalarının Tespitine Dair Bir Metot Teklifi:
II. (VIII.) Asrın İlk Yarısı Basra Örneği / A Proposal for a Methodology of
Determining Scholarly Circles of Ahl al-Ḥadîth: The Case of Basra During
the First Half of the 2nd/8th Century 37

MUHAMMED ENES TOPGÜL – ÖMER FARUK MADEN

İslam'ın Erken Döneminde Şam Bölgesindeki Askerî-İdarî Bölgelerin
(*Cünd/Ecnâd*) Oluşumu ve Bizans (Doğu Roma) Toprak Sisteminin Etkisi
/ Formation of Military-Administrative Districts (*Jund/Ajnâd*) in Bilâd
al-Shâm (Greater Syria) During the Early Islamic Period and the Influence
of the Byzantine (the Eastern Roman Empire) Land Regime 69

HALİL İBRAHİM YILMAZ

Değerlendirme Makaleleri / Review Articles

Türkiye'de Üniversite ve Yüksek Öğretime Dair Eserler (1775-1980)
/ A Review of the Literature on the University and Higher Education
in Turkey (1775-1980) 103

TUNCAY BAŞOĞLU

İdeolojik Kurguların Ötesinde: Bir Fakih ve Sûfi Olarak Şeyh Bedreddin
/ Beyond Ideological Theories: Şeyh Bedreddin as a Jurist and Sufi
ASIM CÜNEYD KÖKSAL 145

Kitâbiyat / Book Reviews

S. Frederick Starr, çev. Yusuf Selman İnanç, *Kayıp Aydınlanma:
Arap Fetihlerinden Timur'a Orta Asya'nın Altın Çağı*
ERTUĞRUL ÖKTEN 185

Mutlu Gül, *Hanefî Usûlünde Hadis Tenkidi*
MUHAMMET BEYLER 190

M. Nedim Tan, *Bir Dinî İdealin İfade Biçimleri:
Râbia el-Adeviyye'den Kalanlar*
ABDULLAH TAHA ORHAN 196

Vefeyat / Obituary

Hadis ve Sünnete Adanmış Bir Ömür: Prof.Dr. Nûreddin İtr
(1937-2020)
ABDULLAH HİKMET ATAN 201

وميض الذكريات مع أستاذ الأجيال العلامة المحدث د. نور الدين عتر
/ Flashing Memories With the Learned Ḥadīth Scholar Nūr al-Dīn 'Itr,
The Teacher of Generations 209

MUHAMMED MÜCİR EL-HATÎB / محمد مجير الخطيب الحسني